

Vammaispalvelun henkilökohtaisen avun työnantajille ja asiakkaille, heidän läheisilleen ja henkilökohtaisille avustajille

Avustajakeskuksen palveluohjaus korona-aikana

Avustajakeskus auttaa puhelimitse ja sähköpostitse. Poikkeustilanteen johdosta emme suosittele henkilökohtaisia käyntejä avustajakeskuksessa tartuntariskin välttämiseksi. Mikäli käyntinne on kuitenkin välttämätön, pyydämme varaamaan ajan etukäteen palveluohjauksen numerosta tai asiointisähköpostin kautta.

Puhelinpalveluaika on arkisin kello 9.00 - 12.00, puhelinnumero 017 186 366

- Mikäli puheluusi ei heti vastata, anna puhelimen hälyttää niin kauan, että kuulet tiedotteen.
- Kuuntele tiedote loppuun ja sulje puhelin saatuasi siihen lupa. Tällöin puhelu on rekisteröitynyt puhelun talteenottojärjestelmään, jolloin palveluohjaajat soittavat sinulle takaisin vuorokauden sisällä

Sähköpostimme on avustajakeskus.palveluohjaus@kuopio.fi.

Verkkosivuosoitteemme on www.kuopio.fi/henkilokohtainen-apu.

Yhteydenottoja viikolla 16

Avustajakeskuksesta aloitetaan viikolla 16 (14.4.2020 alkaen) puhelinsoitot kaikille henkilökohtaisen avun saajille. Tavoitteena on asiakkaiden tilanteen varmistaminen.

Tässä tiedotteessa todetut ohjeet päivittyvät ja uusimmat ohjeet löydät aina kaupungin vammaispalvelujen internet-sivulta. Voit myös soittaa avustajakeskuksen palveluohjaukseen.

Virka-ajan ulkopuolella kiireellisissä avun tarpeissa päivystää sosiaalipäivystys, puhelinnumero 044 718 3930.

Koronaviruksen leviämisen torjuminen

Avustajakeskuksen tavoitteena on turvata välttämätön henkilökohtainen apu. Koronaviruksen leviämisen torjumiseksi tulee välttää tarpeettomia lähikontakteja ja liikkumista yleisillä paikoilla. Yli 70-vuotiaiden tai riskiryhmään kuuluvien tulee olla kotona ja liikkua vain välttämättömissä asioinneissa. Henkilökohtainen avustaja voi käydä työnantajan puolesta poikkeustilanteen aikana mm. kaupassa ja apteekissa. Yli 70-vuotias ei voi poikkeusaikana toimia henkilökohtaisena avustajana.

Keskeistä on huolehtia käsien pesusta vedellä ja saippualla, käsidesin käytöstä ja oikeaoppisesta yskimisestä. Avustaja ei pysty työskentelemään sairaana. Hyvällä hygienialla pystytään ehkäisemään avustajien ja työnantajien altistumista koronavirukselle. Riskiryhmään kuuluu yli 70-vuotiaiden henkilöiden lisäksi pitkäaikaissairaita ja vammaisia henkilöitä. Riskiryhmään kuuluvat henkilöt, joilla on sellainen vakava perussairaus tai vamma, joka merkittävästi huonontaa keuhkojen tai sydämen toimintaa tai elimistön vastustuskykyä (Thl.fi -> Aiheet -> Infektiotaudit ja rokotukset -> Ajankohtaista -> Ajankohtaista koronaviruksesta -> [Usein kysytyä koronaviruksesta](#)).

Henkilökohtaisen avun turvaaminen poikkeustilanteessa

Mikäli avustaja sairastuu hengitystieinfektioon eikä henkilökohtaisen avun työnantaja tai saaja itse pysty hankkimaan avustajalle sijaista pyydämme ottamaan yhteyttä Avustajakeskuksen palveluohjaukseen avun saamiseksi. Tarvittaessa yhteyttä voi ottaa myös oman alueen viranhaltijaan virka-aikana klo 8 – 15. Vammaispalvelun yhteystiedot www.kuopio.fi/vammaiset-ja-kehitysvammaiset -sivulle, kohdasta sosiaalityöntekijät ja palveluohjaajat aluehaku tai Kuopion kaupungin puhelupalvelukeskuksen kautta, puh. 017 182 111.

Työnantaja vastaa työturvallisuudesta ja koronaepidemian varotoimista ja työnantajalla on myös työoikeudellinen vastuu. Kun hengitystieinfektioon, epäiltyyn tai varmistettuun koronainfektioon sairastunut henkilökohtaisen avun saajaa avustetaan, on käytettävä suojavarusteita STM:n, THL:n ja KYS:n ohjeistusten mukaisesti. Työntekijöiden on kaikissa tilanteissa kiinnitettävä tehostetusti huomiota mahdollisen koronavirustartunnan havaitsemiseen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Mikäli henkilökohtaisen avun työnantaja ei pysty itse hankkimaan suojavarusteita, on edellä mainitussa tilanteessa mahdollista saada suojavarusteita Kuopion kaupungilta samoin periaattein kuin kaupungin kotihoidossa. Näissä tilanteissa voitte olla yhteydessä Avustajakeskuksen palveluohjaukseen. Kuopion kaupunki ei korvaa työntäjälle ennaltaehkäisevään suojautumiseen hankittuja suojavarusteita.

Miten toimit, jos epäilet saaneesi tartunnan?

Hengitystieoireisten, hyväkuntoisten henkilöiden ei tarvitse soittaa terveydenhuollon yksiköihin tai Päivystysapuun, vaan he voivat olla kotona ja noudattaa yleisiä hengitystieinfektion hoito-ohjeita. Hengitystieinfektioiden itsehoito-ohjeita löytyy [Terveyskylän verkkosivuilta](#).

Jos haluat selvittää, tarvitsetko ammattilaisen apua hengitystieinfektio-oireidesi takia, voit tehdä oirearvion [Omaolo-palvelussa](#).

Koronavirustestausta tehdään THL:n määrittämien näytteenottokriteereiden perusteella. Tiedot löytyvät [THL:n verkkosivuilta](#).

Jos voitisi on sellainen, ettet pärjää kotihoito-ohjeilla, ota terveyspalveluihin yhteyttä aina ensin puhelimitse.

Yhteys puhelimitse

Virka-aikana ota yhteyttä omalle terveysasemallesi soittamalla ajanvaraukseen: [Kiireellinen hoito ja päivystys](#)

Virka-ajan ulkopuolella soita päivystyksen neuvontanumeroon 116 117:

- ma-to klo 16–22
- pe klo 15–22
- viikonloppuisin ja juhlapyhinä klo 8–22.

Ota terveyspalveluihin aina ensin yhteyttä puhelimitse. Älä hakeudu hoitoon ennen soittamista, ettet tartuta tai altista muita mahdolliselle tartunnalle.

Palvelupuhelimet tukenasi

Kuopion kaupungin koronaviruspalvelupuhelin 044 704 6700 vastaa tiedusteluihin viruksesta arkisin klo 8-14, jos epäilet koronavirustartuntaa tai mikäli tarvitsset terveydenhuollosta tietoa koronavirukseen liittyvissä asioissa. Korona-palvelupuhelimesta ei tehdä lähetteitä koronanäytteisiin.

Valtakunnallinen puhelinneuvonta koronaviruksesta: 0295 535 535.

Puhelinneuvonta on auki ma - pe klo 8 - 21 ja la klo 9 –15. Puhelinneuvonnasta ei saa terveysneuvontaa eikä ohjausta päivystyksellisissä akuuteissa oireissa.

Kiireellisissä perheeseen tai itseenne, jaksamiseen ja psykososiaaliseen tukeen liittyvissä asioissa voitte olla yhteydessä sosiaalipäivystyksen asiakasnumeroon 044 718 3930.

Keskusteluapua ja henkistä tukea koronatilanteessa saa SPR:n auttavassa puhelimessa 0800 100 200 arkisin kello 9-21.

Ohjeita poikkeustilanteessa:

- Sairastuneelle avustajalle voidaan poikkeuksellisesti myöntää sairauslomaa ilman lääkärin todistusta 7 yhtäjaksoista sairauspäivää.
- Jos avustajan lähipiirissä on koronavirukseen sairastunut henkilö tai asiaa selvitetään, voi työnantaja harkita avustajan työvuoron perumista tällä perusteella. Työsopimuslain mukaan avustajalle tulee tällaisessa tilanteessa maksaa täysi palkka, jos avustaja on ollut sopimuksen mukaisesti työnantajan käytettävissä, mutta ei ole voinut tehdä työtä työnantajasta johtuvasta syystä. Tässä tapauksessa työnantajan pitäisi myös lomauttaa työntekijä.
- Jos avustaja ilmoittaa, että hän on saattanut altistua koronavirukselle, mutta hänellä ei ole mitään oireita, on hän käytettävissä työhön. Mikäli työnantaja tällöin peruuttaa avustavuuden, tulee avustajalle maksaa työvuoron ajalta palkkaa.
  - Jos avustajalla ei ole todettu koronavirustartuntaa, hän ei ole karanteenissa ja hänellä olisi mahdollisuus saapua työvuorolleen, on palkka maksettava. Tällaisessa tilanteessa työnantaja vastaa itse mahdollisen sijaisen kustannuksista, koska perustetta sijaisen käytölle ei ole.
- Joko työnantajan tai Avustajakeskuksen kautta järjestetään avustajalle sijainen sairausloman ja karanteenin ajaksi.
- Avustamisen turvaamiseksi poikkeuksellisessa tilanteessa voi lähiomainen toimia avustajana välttämättömiin päivittäisiin avustamistehtäviin väliaikaisesti. Tässä tapauksessa ole aina kuitenkin ensin yhteydessä alueesi sosiaalityöntekijään tai Avustajakeskuksen palveluohjaukseen.

Kuopion kaupunki
Perusturva ja terveydenhuolto
Vammaispalvelut
Avustajakeskus

16.4.2020

Julkinen

Henkilökohtaisen avustajan lomautus:

- Koronaepidemia voi aiheuttaa tilanteita, joissa lomautusta ei voi ennakoida ja työvuoro joudutaan peruuttamaan ilman ennakkoon tehtyä lomautusilmoitusta. Tällöin peruuntuneet työvuorot merkitään työvuorotaulukkoon ja kirjataan selitteeksi "työvuoro peruuntunut työantajasta johtuvasta syystä".
- Mikäli työnantaja haluaa keskeyttää henkilökohtaisen avustajan käynnit, on hän velvollinen lomauttamaan työntekijänsä. Lomautus on palkallinen 1.4.2020 alkaen 5 vuorokautta, joka on lomautuksen ilmoitusaika. Sen jälkeen astuu voimaan palkaton lomautus (viite: Suomen lain säädöskokoelman 169/2020 lain 51§ väliaikaisesta muuttamisesta).

Seuraa ajankohtaista viestintää koronasta näiltä verkkosivuilta:

- www.kuopio.fi/tietoa-koronaviruksesta
- heta-liitto.fi/korona
- [THL: Koronaviruksesta viittomakielellä \(youtube-video\)](#)
- thl.fi: Ohjeita kansalaisille koronaviruksesta
- www.stm.fi
- www.avi.fi: Usein kysytyt kysymykset koronaviruksesta
- www.kela.fi/korona
- <https://thl.fi/fi/web/infektioaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/usein-kysytyta-koronaviruksesta-covid-19>

Jari Kangas
Palveluesimies